

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunta 7.5.2025

Sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan lausunto Hollolan kunnanhallitukselle

Perusopetuksen osalta Paimelassa on kaksi luokanopettajaa ja yksi koulunkäynninohjaaja. Väistötilanteessa perusopetuksen henkilöstö sijoittuu Kalliolan kouluun. Oppilaita vuosiluokilla 1–4 on tänä vuonna 26 ja ensi syksynä 21. Lukuvuonna 2024–25 Paimelan koulussa on 13 oppilasta koululaiskuljetuksessa, joista peruskoulun oppilaita on 12 ja yksi (1) esioppilas.

Mikäli Paimelaiset on pidettävä omina opetusryhminä opettajille, löytyy samat tehtävät kuin olisi ollut Paimelassa ja ohjaajalle järjestyy työtä koko Kalliolan ja Paimelan yhteisten opetusryhmien kanssa. Ryhmien hajauttamisen yhteydessä lukuvuoden väistön aikana Paimelan opettajat voisivat toimia resurssiopettajina ja ohjaaja koulun resurssina. Paimelan koulu ja Kalliolan koulu ovat yhteistä oppilaaksiottoaluetta sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan 9.10.2024 päätöksen mukaisesti.

Paimelan varhaiskasvatusyksikössä on yksi 1–5-vuotiaiden lasten ryhmä sekä esiopetusryhmä, joka on toiminut osana alkuluokkatoimintaa koulun tiloissa. Paimelan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa on vakinaisina työntekijöinä kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja yksi varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Lisäksi nyt määräaikaisessa tehtävässä on ollut kaksi lastenhoitajaa.

Väistötilanteessa varhaiskasvatuksen vakituinen henkilöstö sijoittuu ensi toimintakaudella 2025–2026 päiväkoteihin Kalliolaan tai Kukkilaan tai esiopetukseen Kalliolan koululle. Paimelan päiväkodissa olisi elokuussa 2025, tämänhetkisen tiedon mukaan 15 lasta ja lisäksi kuusi esioppilasta eli yhteensä 21 lasta.

Lausuntoa varten on toteutettu vaikutusten arviointi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen järjestämisestä Vesikansan alueella, jos Paimelan yksikön korjaukseen ei osoiteta määrärahoja. Toteuttamismahdollisuus on arvioitu lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Lyhyt aikaväli kuvaa lukuvuoden väistöä ja pitkä aikaväli tilannetta, että Paimelan yksikköä ei peruskorjata ja lapset jäävät seuraavan lukuvuoden väistötiloihin.

Perusopetuksen osalta Paimelan koulun läheisyydessä sijaitsee Kalliolan koulu. Koulun lukuvuoden 2024–2025 oppilasmäärä on 339 oppilasta ja lisäksi 40 varhaiskasvatuksen esioppilasta. Kalliolan koulu on elinkaarikoulu, jonka maksimi oppilasmäärä on 500 nykyisellä luokkarakenteella.

Varhaiskasvatuksen järjestäminen Vesikansan alueella

Kalliolan päiväkoti on mitoitettu 75 lapselle, Kukkilan päiväkoti 80 lapselle ja lisäksi alueella on 2 perhepäivähoitajaa (8 varhaiskasvatuspaikkaa).

Syntyneiden lasten määrän ja ennusteiden mukaan näyttää siltä, että kaikki alueen lapset voidaan sijoittaa sekä väistön ajaksi että jatkossa Kalliolan ja Kukkilan päiväkoteihin eikä kolmannelle varhaiskasvatusyksikölle ole tulevaisuudessa alueella tarvetta.

Vesikansan alueen tällä hetkellä tiedossa olevat ikäluokat ovat kooltaan sellaisia, että kaikki lapset voidaan sijoittaa jatkossa Kalliolan ja Kukkilan päiväkoteihin, alueen perhepäivähoitoon ja Kalliolan koulun esiopetukseen. Näin turvataan Kalliolan ja Kukkilan päiväkotien nykyisten ryhmärakenteiden säilyminen ja toiminnan täyttö- ja käyttöaste huomioiden taloudellinen ja tarkoituksenmukainen järjestäminen tulevaisuudessa. Kalliolan ja Kukkilan päiväkotien tilankäyttöön ei tulisi muutostarvetta liittyen toiminnan järjestämiseen.

Isomman varhaiskasvatusyhteisön henkilöstö tuo laajempaa pedagogista osaamista kaikkien saataville, jolloin pystytään hyödyntämään henkilöstön vahvuuksia paremmin toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Henkilöstöllä, sekä varhaiskasvatuksen hoitajilla, että opettajilla on saatavilla laajempi kollegiaalinen tuki ja osaamista henkilöstön kesken on helpompi jakaa.

Laajempi ja vahvempi ammatillinen verkosto mahdollistaa paremmin lapselle kohdistetun pedagogisen tuen toteutumisen ja eri tarpeista lähtevien pienryhmien muodostamisen. Lasten keskitetyn sijoittumisen myötä, mahdollistuu myös paremmat mahdollisuudet varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluihin.

Isompi yksikkö mahdollistaa laajemman sosiaalisen verkoston päiväkodin ja esiopetuksen lapsille. Laajemmassa yhteisössä lapsilla on monipuolisemmat mahdollisuudet löytää ikätasoista ja oman mielenkiinnon mukaista seuraa.

Tarpeen mukaan isommassa yksikössä on mahdollisuus toteuttaa ryhmäsiirto, mikäli se katsotaan tukevan lapsen kehitystä ja tarpeita.

Lisäksi yksikkö, jossa on useampia ryhmiä ei ole niin haavoittuva esimerkiksi henkilöstön vaihtuessa tai tilapäisissä poissaolotilanteissa esimerkiksi sairauspoissaolojen yhteydessä. Isommassa yksikössä pystytään hyödyntämään poissaolotilanteissa enemmän yksikön omaa tuttua henkilökuntaa ja näin olleen lapsille mahdollistuu paremmin tutut aikuissuhteet.

Mikäli Paimelan päiväkotitilat ja esiopetuksessa käytetyt koulun tilat korjataan, lapset siirtyisivät vuoden väistön jälkeen takaisin omaan lähiyksikköön. Paimela tarjoaa moninaisen oppimisympäristön, pienen vertaisryhmän lapsille sekä pienemmän tiiviin varhaiskasvatusyhteisön. Yksikön pienuus tuo kuitenkin omat haasteensa mm. varhaiskasvatuksessa osaavan henkilöstön rekrytointiin ja sijaisjärjestelyihin. Lisäksi on tiedossa, että yksikön toiminnan järjestäminen on vaatinut toistuvasti henkilöstön yliresursointia, koska palvelu tulee tarjota yhdenvertaisesti varhaiskasvatuksen aukioloaikojen puitteissa. Aiemmin kuvatut isomman yhteisön henkilöstön tuomat osaamisen positiiviset hyödyt eivät näyttäyty samalla tavalla pienessä yksikössä. On tärkeää huomioida myös vuoden väistön aikana syntyneiden sosiaalisten suhteiden merkitys ja sosiaalisen verkoston muutos, sekä koko toimintakokonaisuuden paluun uudelleen järjestämisen vaikutus mahdollisen paluun toteutuessa.

Hollolan kunnassa ei ole linjattu esiopetuksen minimiryhmäkoosta. Viimeisen kuuden vuoden aikana Paimelan esiopetuksen ryhmäkoosta on jäänyt 7 lapseen tai alle, lukuun ottamatta vuotta 2022, jolloin esioppilaita oli 9. Useamman vuoden aikana Paimelan alueen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lapsia on ohjautunut huoltajien toiveesta Kalliolan ja Kukkilan päiväkoteihin sekä Kalliolan esiopetukseen, joka on ennusteista poiketen pienentänyt Paimelan lapsimääriä.

Perusopetuksen järjestäminen Vesikansan alueella

Kalliolan koulu on mitoitettu 500 oppilaalle ja koulun oppilasmäärä esioppilaineen tulee ennusteiden mukaan putoamaan vuosittain lukuvuoden 2025–2026 n. 360 oppilaasta lukuvuoden 2029–2030 n. 270 oppilaaseen. Vastaavasti ennusteiden mukaan Paimelan oppilasmäärä esioppilaineen kasvaa vastaavalla ajanjaksolle kuudellatoista oppilaalla.

Mikäli Paimelan koulun oppilaat esioppilaineen sijoitettaisiin Kalliolan kouluun lukuvuonna 2026–2027 yhteisten oppilasmäärien kehitys Kalliolan koululla olisi

edelleen ko. ajanjaksolla vähenevä ennusteiden mukaisesta n. 400 oppilaasta n. 330 oppilaaseen. Kalliolan koulun tilat edelleen mahdollistavat Paimelan koulun oppilassiirrot, koska esimerkiksi lukuvuonna 2024–2025 Kalliolan koulussa on ollut n. 380 oppilasta esioppilaineen ja toiminta on järjestetty normaalisti eikä koululla ole ollut tilanahtautta. Mahdollisten Paimelan oppilassiirtojen jälkeenkin jää Kalliolan koululle edelleen kapasiteetti ottaa mahdollisesti alueelle muuttavia oppilaita n. 100–170 oppilasta tällä suunnittelujaksolla.

Paimelan koulun ikäluokat ovat kooltaan sellaisia, että oppilaat voidaan sijoittaa Kalliolan koulun nykyisiin vuosiluokkiin siten, ettei uusia opetusryhmiä tarvitsisi perustaa. Tämä mahdollistaisi pitkälti Kalliolan koulun nykyisen ryhmärakenteen säilymisen myös tulevaisuudessa suunnitteluajanjaksolla. Tällä perusteella Kalliolan koulun nykyiseen tilankäyttöön ei tulisi tapahtumaan toiminnan järjestämiseen liittyvää muutostarvetta. Muutos mahdollistaisi myös paremmat keskitetyn tuen ja opiskeluhuollon palvelut Paimelan koulun oppilaille, koska pienelle koululle ei voida näitä palveluita näin laajasti tarjota.

Elinkaarimallilla toteutettu ja vuonna 2017 käyttöön otettu Kalliolan koulu tarjoaa nykyaikaiset ajanmukaiset oppimistilat erikoisluokkineen, joiden hyödyntäminen voidaan mahdollistaa kaikille koulun ikäluokille. Suuremmassa koulussa mahdollistuu hyödynnettäväksi opetushenkilöstön laajempi käytettävyys ja heidän erityisosaamisensa, eikä yksikkö ole niin haavoittuva henkilöstön vaihtuessa tai tilapäisissä poissaolotilanteissa esimerkiksi sairauspoissaolojen yhteydessä.

Samoin suurempi oppilasmäärä mahdollistaa ryhmien mukauttamisen helpommin eri oppimistilanteissa esim. yhteisopettajuutta hyödynnyttäessä tai joustavien opetusryhmien järjestelyissä. Suuremmassa yksikössä opetusryhmiä voidaan opettaa myös opetusryhmittäin esimerkiksi taito- ja taideaineissa perinteisen luokkaryhmän sijaan, mikä mahdollistaa laajemman valinnaisuuden oppilaille. Koulun suurempi koko mahdollistaa myös laajemman sosiaalisen verkoston oppilaille.

Lukuvuonna 2024–2025 Paimelan koulussa on jo koululaiskuljetuksessa 13 oppilasta 24 oppilaasta. Lukuvuonna 2025–2026 kuljetuksessa olisi 21 perusopetuksen ja kuusi (6) esiopetuksen oppilasta. Koululaiskuljetukset järjestetään kunnan hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Koulujen välinen etäisyys on noin kuusi (6) kilometriä. Hollolan koululaiskuljetusperiaatteiden

mukaisesti kilometri raja on 0–2 luokkalaisilla kolme (3) kilometriä ja muilla viisi (5) kilometriä.

Opiskeluhuollon palvelut ja oppimisen tuki

Kalliolan koululle on osoitettu opiskeluhuollon palveluita siten, että kuraattoripalveluita on 2 pv/vko, psykologipalveluita 1–2 pv/vko ja kouluterveydenhoitajan palveluita 4–5 pv/viikko. Paimelan koululla kuraattorin ja psykologin palveluita on tarjolla tarpeen mukaan ilman säännöllistä suunnitelmaa ja kouluterveydenhoitajan palvelua 1 pv/kk. Paimelan oppilaiden siirtyminen Kalliolan kouluun parantaa kyseisten esioppilaiden ja oppilaiden mahdollisuutta saada opiskeluhuollon palveluita, kun heille tulee yhtäläiset mahdollisuudet palveluihin Kalliolan koulun oppilaiden kanssa.

Oppimisen tukeen on Paimelan koulussa lukuvuonna 24–25 ollut käytettävissä erityisopettajan opetuksena 2 h/vko. Kalliolan koulussa tukea on lv 24–25 ollut 48 h/vko kahden erityisopettajan antamana opetuksena. Paimelan oppilaiden siirtyessä Kalliolan kouluun erityisopettajan tukea on tarjolla viitenä päivänä viikossa, jolloin tukea voidaan tarjota oppilaille tehokkaammin esim. jaksoluonteisesti. Tukiopetusta on ollut tarjolla molemmilla kouluilla 1 vvh/ryhmä. Kalliolan koululla mahdollisuus tukiopetukseen on myös muiden rinnakkaisluokkien opettajien antamana, jolloin mahdollisuus saada tukiopetusta lisääntyy oppilaiden siirtyessä Kalliolan kouluun.

Tuen uudistuksen myötä Kalliolan koululla työskentelee lukuvuonna 25–26 myös resurssiopettaja, joka pystyy antamaan ryhmäkohtaisena tukimuotona tukiopetusta myös oppituntien aikana toimimalla resurssiopettajana ryhmissä. Mahdollistamalla tuen saaminen sujuvasti koulupäivän aikana vähennetään oppilaiden kuormitusta, kun tukiopetusta ei tarvitse antaa oppituntien ulkopuolella iltapäivisin. Paimelan valmiiksi pienten ryhmäkokojen vuoksi resurssiopettajan käyttäminen ei Paimelan koululla ole mahdollista.

Vapaa-aikapalvelut

Paimelan yksikössä on iltatoimintaa liikuntasalissa 18 tuntia viikossa. Iltatoiminnan osalta harrastaminen siirtyisi mahdollisuuksien mukaan Kalliolan

koulun tiloihin. Vapaa-aikapalvelut ei enää järjestä kesäleiritoimintaa Paimelan yksikössä, joten tälle toiminnalle ei ole tarve etsiä korvaavia tiloja.

Koonti

Tehdyn selvityksen perusteella varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palvelut pystyttäisiin järjestämään Vesikansan alueella ilman Paimelan päiväkotia ja koulua. Vaikutuksia on arvioitu lasten, henkilöstön ja palveluiden näkökulmista. Asiakasmäärien muutokset on huomioitu kiinteistöjen kapasiteettiä arvioitaessa. Palveluiden keskittäminen vähentäisi henkilöstötarvetta seuraavina vuosina. Henkilöstön rekrytointi nähdään helpompana hieman isompaan yksikköön. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilöstön saattavuuteen vaikuttaa myös liikenneyhteydet Kalliolan koululle ja Kalliolan ja Kukkilan päiväkoteihin. Henkilöstöllä on isommassa yksikössä parempi kollegiaalinen tuki, kun yksikössä on useampi kasvatuksen ja opetuksen ammattilainen. Opetushenkilön erikoistumisilla saadaan myös laajempaa osaamista lasten opetukseen.

Opetukseen ja varhaiskasvatukseen ohjatut resurssit olisivat tehokkaammassa käytössä tulevaisuudessa. Lapsille pysytään tarjoamaan monimuotoiset, ajanmukaiset ja terveet tilat Kalliolan koulussa sekä Kukkilan ja Kalliolan päiväkodeissa. Yksiköiden suuremmat koot mahdollistavat myös laajemman sosiaalisen verkoston sekä päiväkodin lapsille, että koulun esioppilaille ja oppilaille.

Paimelan koulu ja Kalliolan koulu ovat yhteistä oppilaaksiottoaluetta sivistys- ja hyvinvointivaliokunnan 9.10.2024 päätöksen mukaisesti. Jos Paimelan yksikkö remontoidaan niin perusopetuksen oppilasvirtojen ohjauksessa Paimelan yksikköön pitäisi ohjata tarvittava määrä oppilaista, jotta saataisiin optimaaliset opetusryhmät. Ennusteiden mukaan Kalliolan ja Paimelan alueen ekaluokkalaisten määrä on viiden (5) vuoden päästä yhteensä 35 oppilasta.